

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-751 19, 21, 71, 92 STRAIPSNIŲ IR 2
PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabų ir pasiūlymų įvertinimą
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (2023 -03-27. raštas Nr. 3-1102)	Primena, kad nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigalioja naujas ES reglamentavimas, pagal kurį nereikės gauti suderint PVM ribos didinimo su ES, tuo atveju, kai ši riba neviršys iki 85 tūkst. EUR. Šiuo metu Lietuva taiko panašią apmokestinimo PVM ribą, kaip ir kitos ES šalys (1 lentelė, lyginat pagal medianą). Tačiau ši riba santykinai mažėja dėl aukštos infliacijos. Siekiant išvengti santykinio ribos mažėjimo, EIM siūlo taikyti ambicingesnę PVM ribos nustatymo tvarką: PVM ribą surišti su kasmet kintančiu dydžiu, pavyzdžiui infliacija (alternatyva būtų VDU ar kt.), tačiau nustatant maksimalią ribą, kurią be atskiros derinimo procedūros leidžia ES teisės aktai (nuo 2025 m. – 85 tūkst. EUR).	Įvertinta. Lietuva, 2021 m. sausio 22 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/86, kuriuo Lietuvos Respublikai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 287 straipsnio, yra gavusi leidimą nuo pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) atleisti apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta neviršija 55 000 eurų ribos. Todėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 21, 71, 92 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektu (toliau – PVM įstatymo pakeitimo projektas) teikiamas tikslinis siūlymas pagal minėtą gautą leidimą.
Lietuvos mokesčių konsultantų asociacija 2023-04-11	Pasisako dėl kitų PVM lengvatų – mano, kad pagal dabartinį reglamentavimą yra pakankamai daug neišspręstų dalykų, pvz. kai kur plečiamai taikomas neapmokestinimas PVM, nors pagal PVM direktyvą/ESTT praktiką turėtų būti akivaizdžiai apmokestinama. Mano, kad PVM įstatymo skyrius, kuris kalba apie neapmokestinamas paslaugas turėtų būti peržiūrinamas iš esmės.	Įvertinta. Šiuo PVM įstatymo pakeitimo projektu teikiamas tikslinis siūlymas išplėsti socialinių paslaugų neapmokestinimo PVM apimtį, atsižvelgiant į tai, kad šios paslaugos yra reikšmingos ir svarbios siekiant visuomenės socialinės gerovės. Šis siūlymas atitinka LRV nutarimu patvirtintas Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas, susijusias su socialinių paslaugų individualizavimu.

Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacija (2023-04-11 raštas Nr. 20230411-1)	Siūlome nuo 2025 m. siūloma 55 000 ribą indeksuoti ir taikyti 66 MMA arba 32 VDU.	Įvertinta. Lietuva, 2021 m. sausio 22 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/86, kuriuo Lietuvos Respublikai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 287 straipsnio, yra gavusi leidimą nuo PVM atleisti apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta neviršija 55 000 eurų ribos. Todėl šiuo PVM įstatymo pakeitimo projektu teikiamas tikslinis siūlymas pagal minėtą gautą leidimą.
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (2023-04-12 raštas Nr. 10.16Mr-11)	Atkreipia dėmesį, kad dėmesį, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija yra parengusi ir netrukus ketina Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikti Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siūloma apibrėžiant socialinių paslaugų teikėjus numatyti, kad socialines paslaugas teikia ne tik socialinių paslaugų įstaigos, bet ir fiziniai asmenys	Įvertinta. Pateiktas PVM įstatymo projektas pagrįstas galiojančių teisės aktų nuostatomis. Jei Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektas bus priimtas, tuomet bus vertinamas pakeitimų PVM įstatyme tikslingumas.
Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija (2023-04-09 raštas Nr. (IN-23)-6)	Akcentuoja, kad pagal ekonominę aplinką, infliaciją, ir kitus rodiklius PVM ribos padidinimas turėjo būti senai išspręstas. Taip pat pažymi, kad jei Seimas pritars šios ribos padidinimui, šį pakeitimą reikėtų taikyti atgaline data nuo 2023 metų. Pažymėtina, kad 2020 m. ES Komisijai sutikus tenkinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės prašymą padidinti metinę PVM ribą iki 55 tūkst. eurų ribos davė ir sutikimą ribą taikyti atgaline data. Įvertinus įesamą sudėtingą situaciją,	Įvertinta. Lietuva, 2021 m. sausio 22 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/86, kuriuo Lietuvos Respublikai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 287 straipsnio, yra gavusi leidimą nuo PVM atleisti apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta neviršija 55 000 eurų ribos. Todėl šiuo PVM įstatymo pakeitimo projektu teikiamas tikslinis siūlymas pagal minėtą gautą leidimą. Dėl nuostatų taikymo atgaline data, atkreipiame dėmesį, kad pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalį: „Lietuvos Respublikos Seimas turi užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymai, nustatantys naują mokesį, naują mokesčio tarifą, mokesčio lengvatą, sankcijas už mokesčių įstatymų pažeidimus arba iš esmės pakeičiantys apmokestinimo tam

	<p>infliaciją, prekių ir paslaugų kainas, konkurencines galimybes būtų tikslinga PVM ribą didinti daugiau nei iki 55 tūkst. eurų.</p> <p>Taip pat esant tokioms pat aplinkybėms asociacija prašo (PVM įstatymo 71¹ str.) PVM padidinti apyvartos ribą prekėms įvežamoms iš ES šalių PVM mokėtojų nuo 14 tūkst. eurų iki 30 tūkst. eurų per metus.</p>	<p>tikru mokesčiu tvarką ar apmokestinimo teisinio reglamentavimo bei taikymo principus, įsigalioję ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo jų paskelbimo dienos.“</p> <p>2022 m. VMI duomenimis, šis pakeitimas būtų aktualus tik 42 mokesčių mokėtojams, todėl manytina, kad ribos pakėlimas nebūtų tinkama priemonė palankesnių sąlygų smulkajam verslui sudarymui.</p> <p>Taip pat verslo subjektai, įsiregistravę PVM mokėtojais Lietuvoje ir vykdančys PVM apmokestinamą veiklą, įsigydami prekes iš ES, iš esmės nemoka pirkimo PVM, kai tuo tarpu neįsiregistravusieji PVM mokėtojais, įsigydami prekes iš ES PVM mokėtojų, sumoka atitinkamos šalies pirkimo PVM, kuris nėra grąžintinas. Todėl siūlomu pakeitimu būtų daroma per maža įtaka konkurencingumui.</p> <p>Kartu pažymėtina, kad Lietuvoje šiuo metu nustatyta registravimosi PVM mokėtojais riba, kai įsigytų iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių prekių vertė neviršija 14 000 eurų, yra viena didžiausių Europos Sąjungoje. Didesnė riba taikoma tik Airijoje, Slovakija taiko tokią pačią ribą kaip ir Lietuva, likusios Europos Sąjungos valstybės narės taiko mažesnę ribą, o dauguma iš jų taiko 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 3 straipsnio 2 dalies a papunktyje nurodytą 10 000 eurų ribą.</p>
<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (2023-04-12 raštas Nr. (1.6Mr) 2T-405)</p>	<p>Atkreipia dėmesį į tai, kad Tarybos įgyvendinimo sprendimu leidimas padidinti registravimosi PVM mokėtojais ribą buvo suteiktas iki 2024 m. gruodžio 31 d. Laikytina, kad PVMĮ projektas taip pat yra susijęs su 2020 m. vasario 18 d. Tarybos direktyvos (ES) 2020/285, kuria iš dalies keičiami Direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos, kiek tai susiję su specialia mažosioms įmonėms skirta schema, ir Reglamentas (ES) Nr. 904/2010, kiek tai susiję su administraciniu bendradarbiavimu ir keitimusi informacija tinkamo</p>	<p>Įvertinta. Pažymėtina, kad pastaboje minėtos Direktyvos (ES) 2020/285 įgyvendinimui ir perkėlimui į nacionalinę teisę ruošiamas atskiras PVM įstatymo pakeitimo projektas, įsigaliosiantis nuo 2025 m. sausio 1 d. Atitinkamai šiame projekte bus siūloma papildyti PVM įstatymo 2 priedą bei rengiama atitikties lentelė.</p>

	<p>specialios mažosioms įmonėms skirtos schemas taikymo stebėsenos tikslais, nuostatų perkėlimu, todėl mano, kad PVMĮ 2 priedas turėtų būti papildytas nuoroda į įgyvendinamą Direktyvą (ES) 2020/285, taip pat informacija apie PVMĮ projektą turėtų būti suvesta į Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinės sistemos (LINESIS) Direktyvos (ES) 2020/285 įgyvendinimo priemonių planą bei pateikta Direktyvos (ES) 2020/285 ir PVMĮ projekto atitikties lentelė, pateikiant ją ir LINESIS sistemoje.</p>	
<p>Lietuvos bankas (2023-04-13 raštas Nr. S 2023/(22.7.E-3600)-12-1658)</p>	<p>Mano, kad siūlomas apyvartos ribos, kurią viršijus būtina registruotis PVM mokėtojais, padidinimas nuo 45 000 Eur iki 55 000 Eur yra sunkiai suderinamas su pastangomis mažinti Lietuvos pajamų iš PVM atotrūkį. Atkreipia dėmesį, kad pagal Europos Komisijos ir EBPO pateikiamą informaciją, apyvartos riba tapti PVM mokėtoju Lietuvoje yra didesnė nei Estijoje, Latvijoje ar Lenkijoje, o atsižvelgus į perkamąją galią, ši riba yra viena iš didžiausių visoje euro zonoje. Be to, 2022 m. Europos Komisijos ataskaitoje apie PVM atotrūkius pateikiama informacija rodo, kad Lietuvos PVM atotrūkis vis dar yra vienas iš didžiausių tarp ES valstybių, tačiau maždaug du trečdalius jo sudaro vadinamasis paveikiamas atotrūkis, kuris susidaro dėl tam tikroje valstybėje savarankiškai taikomų PVM apmokestinimo išimčių, todėl iš esmės gali būti mažinamas. Sumažinus Lietuvos paveikiamą PVM atotrūkį bent iki Estijos lygio, Lietuvos surenkamos pajamos iš PVM kasmet galėtų būti maždaug 300 mln. Eur (arba beveik 10 proc.) didesnės. Atkreipia dėmesį, kad ribos, kurią viršijus būtina registruotis PVM mokėtojais, padidinimas nuo 2024 m. sukurs paskatas dar daugiau didinti šią ribą 2025 m., kai</p>	<p>Įvertinta. Kaip nurodyta šio PVM įstatymo pakeitimo projekto aiškinamajame rašte, registravimosi PVM mokėtojais Lietuvoje ribą siūloma padidinti nuo 45 000 iki 55 000 eurų siekiant sumažinti administracinę ir mokestinę naštą smulkiąjam verslui. Registravimosi PVM mokėtojais 55 000 eurų metinės apyvartos riba bus naudinga smulkiąjam verslui, ypač smulkųjį verslą vykdančioms fizinėms asmenims, ūkininkams, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, taip pat asmenims, kurie verčiasi paslaugų, už kurias atskaitomos sąlyginai nedidelės PVM sumos, teikimu galutiniams vartotojams ir pan., t. y. galimybė nesiregistruoti PVM mokėtojais neviršijus 55 000 eurų metinės apyvartos ribos tokiems asmenims sumažins administracinę ir mokestinę naštą. Taip pat, tokia priemonė padės smulkiąjam verslui, atsižvelgiant į susiklosčiusią geopolitinę ir ekonominę situaciją, infliacijos ir energijos kainų pokytį.</p>

	<p>ims galioti Tarybos direktyva (ES) 2020/285, padidinsianti maksimaliai galimą ribą iki 85 000 Eur. Siūlo apsvastyti galimybę, kaip būtų galima elektroninėmis priemonėmis šiems ūkio subjektams supaprastinti PVM apskaitos vykdymą taip, kad, atsiradus įsipareigojimui registruotis PVM mokėtoju, dėl jo šiems ūkio subjektams tenkanti administracinė našta nedidėtų arba padidėtų kaip galima mažiau. PVM ribos poveikį mokesčių mokėtojų elgsenai nagrinėjančiuose moksliniuose tyrimuose teigiama, kad nominalioji tapimo PVM mokėtoju apyvartos riba lemia tai, kad įmonės ima „grūstis“ ties ribos verte ir dirbtinai mažinti deklaruojamos apyvartos sumas. Dėl to neretai stebima mažų įmonių „grūstis“ (angl. bunching) ties ribos verte. Tokia įmonių elgsena riboja įmonių galimybes sparčiau augti, o dėl to lėčiau didėja ir bendras ekonomikos aktyvumas, valstybės biudžetas nesurenka dalies pajamų.</p> <p>Moksliniai tyrimai rodo, kad įmonių „grūstis“ ties PVM mokėtojo riba sumažėja, jeigu imamas PVM apskaitą lengvinančių procedūrinių ir skaitmeninių priemonių.</p>	
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos teisės grupė (2023-05-11 raštas Nr. NV-1102)</p>	<p>Siekiant sistemiškumo, siūlytina patikslinti PVM įstatymo projekto 1 str. keičiamo PVM įstatymo 21 str. 2 d. 1 p. ir jame vartoti Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme vartojamą socialinių paslaugų gavėjų formuluotę.</p>	<p>Įvertinta. Siekiant PVM įstatymo nuostatų nuoseklumo ir atsižvelgiant į tai, kad kituose to paties PVM įstatymo skyriaus straipsniuose vartojama sąvoka „paslaugų vartotojai“, manytina, kad siūlomas patikslinimas būtų netikslingas.</p>